

Luty 2020

Ustawa o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych weszła w życie 1 stycznia 2020 roku

Przypominamy, że 1 stycznia 2020 r. weszły w życie istotne przepisy ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1649, dalej: „Ustawa”).

Zgodnie z uzasadnieniem do projektu Ustawy podstawowym celem wprowadzonych zmian jest poprawa otoczenia prawnego, w jakim funkcjonują strony transakcji handlowych, w celu ograniczenia zatorów płatniczych.

Ustawa wprowadza zmiany w szeregu aktów prawnych, w tym m.in. w:

- Ustawie z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, której tytuł otrzymał brzmienie *Ustawa o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych* (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r., poz. 118, dalej: „**Ustawa o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych**”);
- Ustawie z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r., poz. 1010, dalej: „**Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji**”);
- Ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r., poz. 865, dalej: „**Ustawa o CIT**”); oraz

- Ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r., poz. 1387, dalej: „**Ustawa o PIT**”).

Zmiany w transakcjach handlowych

Przepisy Ustawy obejmują w szczególności zwiększenie dyscypliny płatniczej oraz wzmocnienie ochrony prawnej mikro, małych i średnich przedsiębiorców (MŚP). Tym samym kluczowe zmiany dotyczą regulacji zawartych w ustawie o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych.

Ustawa podtrzymuje regulacje pozwalające na ustanawianie terminów zapłaty dłuższych niż 60 dni w relacjach symetrycznych (tj. pomiędzy dużymi przedsiębiorcami lub pomiędzy podmiotami sektora MŚP) **pod warunkiem, że ustalenie to nie jest rażąco nieuczciwe wobec wierzyciela**. Ciężar dowodu w zakresie uzasadnienia dłuższego terminu spoczywa **na dłużniku**.

Z kolei **termin zapłaty w transakcjach asymetrycznych, w których dłużnikiem jest duży przedsiębiorca, a wierzycielem, mikro, mały lub średni przedsiębiorca nie może obecnie przekraczać 60 dni od dnia doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku (postanowienie umowne określające dłuższy termin jest nieważne)**.

Regulacja ustanawia także sankcję w postaci prawa wierzyciela do wypowiedzenia lub odstąpienia od umowy, w której termin płatności **w sposób nieuzasadniony przekracza 120 dni**.

Nowe definicje mikro, małego, średniego i dużego przedsiębiorcy powinny być interpretowane zgodnie z Załącznikiem 1 do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym (dalej: „**Rozporządzenie UE**”).

Na podstawie art. 2 Załącznika 1 do Rozporządzenia UE:

- **przedsiębiorstwo średnie** zatrudnia mniej niż 250 osób i którego roczny obrót nie przekracza 50 mln EUR lub którego roczna suma bilansowa nie przekracza 43 mln EUR;
- **przedsiębiorstwo małe** definiuje się jako przedsiębiorstwo zatrudniające mniej niż 50 osób i którego roczny obrót i/lub roczna suma bilansowa nie przekracza 10 mln EUR;
- **mikroprzedsiębiorstwo** definiuje się jako przedsiębiorstwo zatrudniające mniej niż 10 osób, którego roczny obrót lub całkowity bilans roczny nie przekracza 2 mln EUR.

Dużym przedsiębiorcą jest podmiot niebędący mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą ani średnim przedsiębiorcą.

Przepisy Załącznika 1 wprowadzają **dotatkowe rozróżnienie do definicji przedsiębiorstwa**.

Zgodnie z art. 3 Załącznika 1 istnieją trzy rodzaje przedsiębiorstw:

- przedsiębiorstwa autonomiczne;
- przedsiębiorstwa partnerskie;
- przedsiębiorstwa powiązane.

Co istotne przy ocenie statusu konkretnego przedsiębiorstwa wskaźniki dotyczące zatrudnienia, obrotu i sumy bilansowej podlegają sumowaniu z danymi innych kwalifikowanych podmiotów (przedsiębiorstw partnerskich i powiązanych).

W relacjach handlowych duży przedsiębiorca jest obecnie zobowiązany do składania kontrahentowi oświadczenia o swoim statusie.

Zmiany obejmują także **podwyższenie wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych** zasadniczo o 2 p.p. (stopa referencyjna NBP + 10 p.p., tj. **obecnie 11,5 proc.**).

Niezależnie od naliczania odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych, Ustawa pozwala także wierzycielom na **naliczanie odsetek prolongacyjnych** w wysokości stopy referencyjnej NBP + 3,5 p.p. (tj. **obecnie 5 proc.**). Liczone są one od 31 dnia poczynszy od spełnienia świadczenia i doręczenia faktury do dnia zapłaty, ale nie dłużej niż do dnia wymagalności.

Należy zwrócić uwagę na istniejący zakaz ustalania przez strony terminu doręczenia faktury lub rachunku w ramach transakcji. Ustawa w swojej treści reguluje również takie zagadnienia, jak weryfikacja towaru lub usługi i ich wpływ na obliczanie terminów zapłaty.

Zmianie uległy również **regulacje dotyczące rekompensaty za zryczałtowane koszty odzyskiwania należności**, które dotychczas ustanowione były w jednej stawce 40 EUR.

Obecnie funkcjonują one w kwotach 40, 70 lub 100 EUR, w zależności od wysokości zaległości. Co więcej, Ustawa ustanawia zakaz ich zbywania.

W ostrożnym podejściu – należy przyjąć, że omawiane przepisy wymuszają swoje zastosowanie również do kontraktów pod obcym prawem oraz z podmiotami zagranicznymi (z UE, EOG i Konfederacji Szwajcarskiej), o ile istnieje łącznik z Polską – np. jedną ze stron jest polski przedsiębiorca.

Ustawa znajduje zastosowanie do transakcji handlowych (tj. umów dotyczących dostawy towarów lub świadczenia usług) zawartych od dnia 1 stycznia 2020 roku.

Zmiany w przepisach o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji

Ustawa wprowadziła do ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji **nowy stypizowany czyn nieuczciwej konkurencji – nieuzasadnione wydłużanie terminów zapłaty za dostarczone towary lub wykonane usługi polegający, m.in. na naruszeniu przepisów ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych**.

W razie dokonania czynu nieuczciwej konkurencji przedsiębiorca, którego interes został zagrożony lub naruszony, może żądać, m.in. zaniechania niedozwolonych działań, usunięcia skutków niedozwolonych działań, złożenia oświadczenia odpowiedniej treści, naprawienia wyrządzonej szkody na zasadach ogólnych lub wydania bezpodstawnie uzyskanych korzyści, na zasadach ogólnych.

Nowe obowiązki ewidencyjne

Nowe przepisy zobowiązują podatkowe grupy kapitałowe oraz podatników CIT, u których wartość przychodu uzyskana w roku podatkowym przekroczyła równowartość 50 mln EUR do przekazywania ministrowi ds. gospodarki **sprawozdań o stosowanych w danym roku terminach zapłaty**. Sprawozdania

składać należy do 31 stycznia każdego roku drogą elektroniczną. Dane raportowane obejmować będą wartość świadczeń otrzymanych oraz spełnionych w poprzednim roku w terminie: nieprzekraczającym 30 dni, od 31 do 60 dni, od 61 do 120 dni, przekraczającym 120 dni, w tym wartość świadczeń nieotrzymanych i niespełnionych w poprzednim roku kalendarzowym. **Pierwszego raportowania kierownicy kwalifikowanych podmiotów będą zobowiązani dokonać już za 2020 r., w terminie do 31 stycznia 2021 r.**

Ponadto w sytuacji, gdy w okresie 3 kolejnych miesięcy suma wartości świadczeń pieniężnych niespełnionych oraz spełnionych po terminie przez określony podmiot **wyniesie co najmniej 2 mln zł (w latach 2020-2021: 5 mln zł), będzie to traktowane jako zagrożone karą nadmierne opóźnianie się ze spełnianiem świadczeń**.

Prezes UOKiK ma możliwość nałożenia na podmiot opóźniający się w płatnościach karę pieniężną. Wysokość kary obliczana jest jako suma jednostkowych kar za każde niespełnione oraz spełnione po terminie świadczenie, które było wymagalne w kontrolowanym okresie wedle odpowiedniego wzoru.

Zmiany podatkowe w CIT i PIT

Nowe przepisy wprowadzają do ustaw o podatkach dochodowych regulacje dotyczące tzw. „złych długów”.

Zmiany do Ustawy o CIT i Ustawy o PIT tworzą **możliwość pomniejszenia przez wierzyciela podstawy opodatkowania** o zaliczaną do przychodów należnych wartość wierzytelności o zapłatę świadczenia pieniężnego, **która nie została uregulowana lub zbyta**. Pomniejszenie dokonywane jest w zeznaniu podatkowym składanym za rok podatkowy, w którym upłynęło **90 dni od dnia upływu terminu płatności** określonego w umowie lub na fakturze (rachunku).

Informacje zawarte w niniejszej publikacji mają charakter ogólny i nie dotyczą sytuacji konkretnej firmy. Ze względu na szybkość zmian zachodzących w polskim prawodawstwie prosimy o upewnienie się w dniu zapoznania się z niniejszą publikacją, czy informacje w niej zawarte są wciąż aktualne. Przed podjęciem konkretnych decyzji proponujemy skonsultowanie ich z naszymi doradcami. Nazwa i logo KPMG są zastrzeżonymi znakami towarowymi bądź znakami towarowymi KPMG International.

© 2020 KPMG Tax M.Michna sp.k. jest polską spółką komandytową i członkiem sieci KPMG składającej się z niezależnych spółek członkowskich stowarzyszonych z KPMG International Cooperative („KPMG International”), podmiotem prawa szwajcarskiego. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Prawo do pomniejszenia podstawy opodatkowania lub zwiększenia straty przysługuje, jeżeli do dnia złożenia zeznania podatkowego wierzytelność nie została uregulowana lub zbyta.

Ustawa wprowadza jednocześnie **obowiązek powiększenia podstawy opodatkowania dłużnika** o wartość nieuregulowanego zobowiązania pieniężnego zaliczoną do kosztów uzyskania przychodów. Również w tym przypadku zwiększenia dokonuje się w zeznaniu podatkowym za rok podatkowy, w którym upłynęło 90 dni od dnia upływu terminu płatności.

Zwiększenia podstawy opodatkowania lub pomniejszenia straty dokonuje się, jeżeli do dnia złożenia zeznania podatkowego zobowiązanie nie zostało uregulowane. Natomiast w przypadku uregulowania zobowiązania, dłużnik ma prawo do dokonania korekty zwrotnej w rozliczeniu za okres, w którym zobowiązanie to zostanie uregulowane.

Ustawa wprowadza dodatkowe warunki uprawniające do dokonania korekty podstawy opodatkowania lub wartości straty, tj.:

- brak postępowania restrukturyzacyjnego, upadłościowego lub likwidacyjnego wobec dłużnika na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego dzień złożenia zeznania podatkowego;
- określony czas od wystawienia faktury lub zawarcia umowy dokumentującej wierzytelność (zasadniczo 2 lata od końca roku kalendarzowego do dnia dokonania korekty); oraz
- przeprowadzenie transakcji handlowej w ramach działalności wierzyciela i działalności dłużnika, z których dochody podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Omawiane przepisy podatkowe nie znajdą zastosowania do transakcji pomiędzy podmiotami powiązаныmi w rozumieniu przepisów podatkowych.

Szersze omówienie nowelizacji w zakresie obejmującym zagadnienia podatkowe znaleźć można w Tax Alert KPMG z dnia 27 sierpnia 2019 roku.

Wejście w życie

Większość istotnych z praktycznego punktu widzenia przepisów Ustawy weszła w życie z dniem 1 stycznia 2020 r.

Jeżeli są Państwo zainteresowani omówieniem wpływu powyższych regulacji na sytuację Państwa działalności zapraszamy do kontaktu.

Informacje zawarte w niniejszej publikacji mają charakter ogólny i nie dotyczą sytuacji konkretnej firmy. Ze względu na szybkość zmian zachodzących w polskim prawodawstwie prosimy o upewnienie się w dniu zapoznania się z niniejszą publikacją, czy informacje w niej zawarte są wciąż aktualne. Przed podjęciem konkretnych decyzji proponujemy skonsultowanie ich z naszymi doradcami. Nazwa i logo KPMG są zastrzeżonymi znakami towarowymi bądź znakami towarowymi KPMG International.

© 2020 KPMG Tax M. Michna sp.k. jest polską spółką komandytową i członkiem sieci KPMG składającej się z niezależnych spółek członkowskich stowarzyszonych z KPMG International Cooperative („KPMG International”), podmiotem prawa szwajcarskiego. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Biura KPMG

Warszawa

ul. Inflancka 4a
00-189 Warszawa
Tel. : +48 22 528 11 00
Faks: +48 22 528 10 09
kpmg@kpmg.pl

Gdańsk

al. Zwycięstwa 13a
80-219 Gdańsk
Tel. : +48 58 772 95 00
Faks: +48 58 772 95 01
gdansk@kpmg.pl

Kraków

ul. Opolska 114
31-323 Kraków
Tel. : +48 12 424 94 00
Faks: +48 12 424 94 01
krakow@kpmg.pl

Katowice

ul. Francuska 36
40-028 Katowice
Tel. : +48 32 778 88 00
Faks: +48 32 778 88 10
katowice@kpmg.pl

Poznań

ul. Roosevelta 22
60-829 Poznań
Tel. : +48 61 845 46 00
Faks: +48 61 845 46 01
poznan@kpmg.pl

Łódź

ul. Składowa 35
90-127 Łódź
Tel. : +48 42 232 77 00
Faks: +48 42 232 77 01
lodz@kpmg.pl

Wrocław

ul. Szczytnicka 11
50-382 Wrocław
Tel. : +48 71 370 49 00
Faks: +48 71 370 49 01
wroclaw@kpmg.pl

Informacje zawarte w niniejszej publikacji mają charakter ogólny i nie dotyczą sytuacji konkretnej firmy. Ze względu na szybkość zmian zachodzących w polskim prawodawstwie prosimy o upewnienie się w dniu zapoznania się z niniejszą publikacją, czy informacje w niej zawarte są wciąż aktualne. Przed podjęciem konkretnych decyzji proponujemy skonsultowanie ich z naszymi doradcami. Nazwa i logo KPMG są zastrzeżonymi znakami towarowymi bądź znakami towarowymi KPMG International.

© 2020 KPMG Tax M.Michna sp.k. jest polską spółką komandytową i członkiem sieci KPMG składającej się z niezależnych spółek członkowskich stowarzyszonych z KPMG International Cooperative („KPMG International”), podmiotem prawa szwajcarskiego. Wszelkie prawa zastrzeżone.